

تحلیل علم‌سنجی و مصورسازی پژوهش‌های حوزه روانشناسی بالینی بر اساس مقالات نمایه شده در وبگاه علوم در فاصله سال‌های ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸

هاشم عطاپور^۱

رضا اکبرنژاد^۲

افشین حمدی‌پور^۳

اکبر مجیدی^۴

چکیده

این پژوهش به تحلیل علم‌سنجی و مصورسازی پژوهش‌های حوزه روانشناسی بالینی نمایه‌شده در وبگاه علوم در بازه زمانی ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ می‌پردازد. پژوهش حاضر برای مصورسازی مقالات حوزه روانشناسی بالینی از روش تحلیل شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کند که روشی مرسوم در مطالعات علم‌سنجی است. تمامی مقالات نمایه‌شده حوزه مذکور در وبگاه علوم در بازه زمانی ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ جامعه پژوهش را تشکیل می‌دهند. نتایج نشان داد در فاصله سال‌های ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ یک افزایش پیوسته در تعداد مقالات این حوزه وجود دارد. MJ Zvolensky، NB Schmidt، و RD Crosby پرکارترین نویسندگان حوزه روانشناسی بالینی در مقطع زمانی مورد بررسی بودند. در این بازه زمانی سه مجله Addictive Behaviors، Psychological Medicine، و Journal of Health Psychology بیشترین تعداد مقالات را در حوزه روانشناسی بالینی منتشر کرده‌اند. موضوعات عمده پژوهشی روانشناسی بالینی در فاصله سال‌های مورد بررسی شامل Sexual Orientation است. همچنین کلیدواژه‌های emotion، intimate partner violence، و self از بیشترین میزان شکوفایی در میان سایر کلیدواژه‌ها برخوردار بودند و در مقطع زمانی مذکور توانسته‌اند توجه جامعه پژوهشی را بیشتر به خود جلب نمایند. کشورهای ایالات متحده، انگلستان، و کانادا پرکارترین کشورها از نظر انتشار مقالات حوزه مذکور در ۵ سال مورد بررسی بودند. پژوهشگران کشور ایران با انتشار ۱۷۹ مقاله در حوزه روانشناسی بالینی، رتبه ۳۱ را در بین سایر کشورها به خود اختصاص داده‌اند. نهایتاً با مصورسازی پژوهش‌های حوزه روانشناسی بالینی بر اساس مقالات نمایه‌شده در وبگاه علوم، پنج خوشه موضوعی مهم شناسایی و معرفی شدند.

کلیدواژه‌ها: تحلیل علم‌سنجی، مصورسازی، تحلیل شبکه‌های اجتماعی، روانشناسی بالینی، نرم‌افزار سایت‌اسپیس

^۱ استادیار علم اطلاعات و دانش‌شناسی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران. نویسنده مسئول، ایمیل hashematapour@tabrizu.ac.ir

^۲ استادیار علم اطلاعات و دانش‌شناسی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

^۳ استادیار علم اطلاعات و دانش‌شناسی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

^۴ استادیار علم اطلاعات و دانش‌شناسی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

مقدمه

اصطلاح روانشناسی بالینی برای اولین بار در سال ۱۹۷۰ در متون چاپی توسط لایتنر ویتمر^۱ استفاده شد. ویتمر همچنین اولین کسی بود که کلینیک روانشناسی را راه‌اندازی کرد (بنجامین^۲، ۱۹۹۶، ۲۰۰۵). ویتمر روانشناسی بالینی را به عنوان یک رشته در نظر می‌گرفت که دارای شباهت‌هایی با رشته‌های مختلف، به ویژه پزشکی، آموزش و جامعه‌شناسی داشت. رشته روانشناسی بالینی علم، تئوری، و عمل را ادغام می‌کند تا قابل درک و پیش‌بینی باشد و ناسازگاری، ناتوانی و ناراحتی را کاهش دهد، همچنین موجب ترویج سازگاری انسان، تطبیق و توسعه شخصی شود. روانشناسی بالینی بر جنبه‌های فکری، احساسی، زیستی، روانشناختی، اجتماعی و رفتاری عملکرد انسان در طول زندگی، در فرهنگ‌های مختلف و در تمامی سطوح اجتماعی و اقتصادی تمرکز می‌کند (APA^۳، ۲۰۱۲). روانشناسی بالینی اساساً شاخه‌ای از روانشناسی است که افراد با مشکلات یا اختلالات روانی را مطالعه، ارزیابی، و معالجه می‌کند (به عنوان مثال نگاه کنید به: مایرز^۴، ۲۰۱۳؛ واندن‌باس^۵، ۲۰۰۷).

از عمر روان‌شناسی به شکل علمی و منظم فقط حدود یک قرن می‌گذرد. ولی رشد آن در چند سال اخیر اعجاب آور بوده است. این رشته هم مانند علوم دیگر با ازدیاد روزافزون دانش رشته‌های تخصصی بوجود آمد و امروزه در امریکا حدود ۳۰ - ۲۰ بخش دارد و هر بخش علاقه و مهارت خاصی را عرضه می‌کند. در ۲۰ سال اخیر هیچ یک از رشته‌های روان‌شناسی به اندازه روان‌شناسی بالینی پیشرفت نکرده است و تعداد افرادی که در این بخش پژوهش می‌کنند از رشته‌ها و بخش‌های دیگر روان‌شناسی به مراتب بیشترند. بنابراین در این حوزه نیز به مانند بسیاری دیگر از حوزه‌های علمی، امکان مرور و مطالعه کلیه متون علمی برای متخصصان امری دشوار به نظر می‌رسد. از سویی دیگر ممکن است مرور نظام‌مند، خیلی سریع تازگی خود را از دست بدهد و یا برای موضوعات نوظهور و جدید موجود نباشد، یا در حوزه‌های علاقمندی خاص نوشته شود (چن^۶، ۲۰۱۶). در سال‌های اخیر پژوهشگران به ویژه در پژوهش‌های خارجی به مطالعات علم‌سنجی در جهت سنجش و ارزیابی تولیدات علمی و مصورسازی حوزه‌های مختلف علوم توجه بیشتری نموده‌اند. در حوزه روانشناسی بالینی و موضوعات وابسته و زیرشاخه‌های آن نیز پژوهش‌های علم‌سنجی انجام گرفته است که در ادامه به چند نمونه از آن‌ها اشاره می‌شود.

¹ Lightner Witmer

² Benjamin

³ American Psychiatric Association

⁴ Myers

⁵ VandenBos

⁶ Chen

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنفرانس دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

شریفی و همکاران (۱۳۸۲) در یک مطالعه علم‌سنجی، وضعیت پژوهش‌های بهداشت روان کشور را در یک دوره ۳۰ ساله بررسی کردند. رحیمی موفر، نجاتی صفا، محمدی و سهیمی ایزدیان (۱۳۸۳) در پژوهشی نشریه‌های علمی بهداشت روان ایران را مورد مطالعه قرار دادند. اسماعیلی و سردارپور گودرزی (۱۳۸۸) در پژوهشی دورنمای پژوهش‌های مرتبط با اختلال‌های خلقی در ایران را بررسی کردند. معرفت، مکوند حسینی، عبدالمجید و سلیمی (۱۳۹۱) در پژوهش خودشان به بررسی وضعیت همکاری نویسندگان مقاله‌های مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران (IJPCP) طی سال‌های ۱۳۸۱-۸۹ پرداختند. عباسی و همکاران (۱۳۹۳) با استفاده از شاخص‌های علم‌سنجی به بررسی وضعیت تولیدات علمی حوزه روانشناسی اجتماعی در طول ۲۰ سال اخیر پرداخته‌اند. حسینی‌نسب (۱۳۹۴) در پژوهشی ساختار موضوعی مدارک مرتبط با حوزه درمان افسردگی را با رویکرد علم‌سنجی بررسی کرد. مکی‌زاده، حاضری، حسینی‌نسب، و سهیلی (۱۳۹۵) در پژوهشی با رویکرد علم‌سنجی به بررسی و شناسایی روابط مفهومی میان مقالات حوزه افسردگی طی سال‌های ۲۰۰۵-۲۰۱۴ پرداختند. مرادی‌مقدم و خادمی (۱۳۹۷) نیز به بررسی وضعیت مجله روانشناسی بالینی در طی سال‌های مختلف از زمان انتشار تا زمان جاری براساس شاخص‌های مختلف علم‌سنجی در قیاس با مجلات مشابه پرداختند.

شان‌مینگ، چانگ‌وها، و هان‌رونگ^۱ (۲۰۰۳) در پژوهشی کتابسنجی مطالعات رفتاردرمانی را در چین بررسی کردند. نواررته کورتس، فراندز-لوپز، لوپز-باثنا، کوودو-بلسکو و بوئلا-کاسال^۲ (۲۰۱۰) مدارک روان‌شناسی جهانی را با روش کتابسنجی در وبگاه علوم بررسی کردند. گوپلرا، باریوس و گومز-بنیتو^۳ (۲۰۱۳) فرا تحلیلی را در زمینه روان‌شناسی به روش کتابسنجی انجام دادند. خادمی و نجفی (۲۰۱۸) در پژوهشی، ریشه‌های تاریخی روان‌شناسی مثبت را با رویکرد جدید علم‌سنجی بوسیله سال انتشار منابع ردیابی کردند و نتایج آنها ۱۰ ریشه تاریخی روانشناسی مثبت را مشخص کرد. وگل، شمدرل و کوپرگر^۴ (۲۰۱۸) سنجه‌های سنتی و سنجه‌های جایگزین را در تحقیقات روانشناسی طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۲ بررسی کردند. خوسا، بولانی، علی، سینگ، خوسا و نصراله^۵ (۲۰۱۹) پژوهشی را با هدف شناسایی ۵۰ مقاله پراستناد در مورد سلامت روانی و رفتاری مهاجران و پناهندگان در ایالات متحده انجام دادند.

مرور ادبیات پژوهش نشان داد در حوزه روانشناسی بالینی و حوزه‌های وابسته از جمله روان‌درمانی^۶ (ون ران، وایسر، ون لیوون و ون ویجک^۷، ۲۰۰۳)، طب سوزنی بالینی (کین، تیان و وو^۸، ۲۰۱۷)، بهداشت

¹ Shanming, Changhua, & Hanrong

² Navarrete-Cortes, Fernández-López, López-Baena, Quevedo-Blasco, & Buela-Casal

³ Guilera, Barrios, & Gómez-Benito

⁴ Vogl, Scherndl, & Kühberger

⁵ Khosa, Bhulani, Ali, Singh, Khosa, & Nasrullah

⁶ Psychotherapy

⁷ Van Raan, Visser, Van Leeuwen, & Van Wijk

⁸ Qin, Tian, & Wu

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنفرانس دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

روانی و شغل درمانی (گاتمن و براون^۱، ۲۰۱۸) تحلیل‌های علم‌سنجی مختلفی انجام شده است. اما تاکنون هیچ پژوهشی به تحلیل علم‌سنجی و مصورسازی پژوهش‌های روانشناسی بالینی نپرداخته است. بر این اساس پژوهش حاضر در نظر دارد تا با استفاده از روش‌های تحلیل انتشاراتی و استنادی، و فنون تحلیل شبکه‌های اجتماعی، مقالات منتشر شده در حوزه روانشناسی بالینی را طی سالهای ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸ تحلیل نموده و به تصویر کشد تا از این طریق نویسندگان، مقالات، کشورها، دانشگاهها و مجلات پرکار و تأثیرگذار در حوزه روانشناسی بالینی شناسایی شده و دیدی کل‌گرایانه از ادبیات علمی آن حوزه ارائه شود، امری که به کشف روندها و الگوهای ادبیات کتابشناختی حوزه مورد بررسی کمک می‌کند. بر این اساس، سؤالات پژوهش به این شرح است: پرکارترین نویسندگان، موسسات، مجلات، و کشورها در انتشار مقالات حوزه روانشناسی بالینی در بازه ۲۰۱۴-۲۰۱۸ کدامند؟ روند انتشار مقالات حوزه روانشناسی بالینی در بازه زمانی ۲۰۱۴-۲۰۱۸ بر اساس مقالات نمایه‌شده در وبگاه علوم به چه صورت است؟ موضوعات پژوهشی عمده در حوزه روانشناسی بالینی در بازه زمانی ۲۰۱۴-۲۰۱۸ کدامند؟ در بازه زمانی ۲۰۱۴-۲۰۱۸ مهمترین جبهه‌های پژوهشی حوزه روانشناسی بالینی کدامند؟

روش‌شناسی

پژوهش با گردآوری آثار مربوط به حوزه روانشناسی بالینی در وبگاه علوم^۲ که متعلق به شرکت کلاریویت آنالیتیکز است، آغاز می‌شود. وبگاه علوم به دلیل آن که یکی از جامع‌ترین پایگاه‌های پوشش‌دهنده انتشارات دانشگاهی محسوب می‌شود و مجلات مشهور و بانفوذ پایگاه‌های پیش‌گفته را در برمی‌گیرد، برای گردآوری داده‌های پژوهش حاضر انتخاب گردید. گردآوری در تاریخ ۱۳۹۸/۶/۱۰ با اجرای یک جستجوی جامع در سه پایگاه نمایه استنادی علوم، نمایه استنادی علوم اجتماعی، و نمایه علوم انسانی و هنر، که از پایگاه‌های مجموعه هسته وبگاه علوم هستند، انجام گرفت. عبارت جستجو به گونه‌ای فرمول‌بندی شد که تنها مقالات منتشرشده مجلات انگلیسی در بازه زمانی ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ وارد پیکره داده‌ها شوند، چرا که مقالات مجلات یک فرایند داوری را گذرانده و یکی از معتبرترین منابع محسوب می‌شوند (راموس-رودریگز و روئیز-ناوارو، ۲۰۰۴). همچنین، حجم قابل‌توجهی از مقالات حوزه روانشناسی بالینی در ۵ سال اخیر و به زبان انگلیسی منتشر شده‌اند و توصیف روند انتشاراتی و ترسیم نقشه علمی آنها، می‌تواند بازنمون خوبی از پژوهش‌های حوزه روانشناسی بالینی باشد. عبارت جستجو که در بخش جستجوی پیشرفته وبگاه علوم وارد شد، به صورت زیر بود:

WC="Clinical Psychology"

نتیجه جستجوی فوق به بازایی ۳۶۸۸۷ رکورد منجر شد که برای هر رکورد، اطلاعاتی مانند عنوان، نویسندگان، چکیده، و ارجاعات را ارائه می‌کند. در مرحله بعدی، برای پاسخگویی به سؤالات اول و دوم

¹ Gutman and Brown

^۲ این پایگاه قبلاً تحت تملک موسسه اطلاعات علمی (ISI) بود و از این رو در کشور ما با نام ISI شناخته می‌شود.

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنگره دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

پژوهش، با استفاده از بخش Analyze Results وبگاه علوم به تحلیل کمی داده‌ها پرداخته شد. برای پاسخگویی به سؤالات سوم و چهارم پژوهش، از فنون مختلف تحلیل شبکه‌های اجتماعی از روش‌های زیر استفاده شده است: در تحلیل سؤال سوم روش تحلیل هم‌استنادی^۱ مقالات برای شناسایی موضوعات پژوهشی عمده حوزه بکار گرفته شد. برای این منظور مقالاتی که بیشتر با یکدیگر هم‌استناد واقع می‌شوند منجر به شکل‌گیری خوشه‌هایی می‌شوند که موضوع هر خوشه را می‌توان به عنوان یکی از موضوعات پژوهشی عمده حوزه قلمداد کرد، در بررسی سؤال چهارم از تحلیل هم‌رخدادی واژگان برای شناسایی جبهه‌های پژوهشی حوزه استفاده شد. هر چقدر کلیدواژه‌های موضوعی بیشتر در کنار یکدیگر واقع شوند خوشه‌هایی را تشکیل می‌دهند که هر کدام از آنها ساختار شناختی در نظر گرفته می‌شوند. یکی از نتایج این تحلیل، شناسایی کلیدواژه‌هایی است که در دوره‌های زمانی مختلف رواج بیشتری داشته‌اند. کلیدواژه‌هایی که در سال‌های اخیر رواج بیشتری داشته‌اند، به عنوان جبهه‌های پژوهشی حوزه قلمداد می‌شوند.

تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از یک بسته نرم‌افزاری به نام سایت‌اسپیس که توسط چائومی چن (۲۰۰۴) توسعه یافته است، انجام شد. ویرایش 5.3R4.8.31.2018 این نرم‌افزار برای تحلیل مقالات استفاده شد. گفتنی است فنون و نرم‌افزارهای مختلفی برای ترسیم نقشه‌های علمی به وجود آمده‌اند، لذا با توجه به قابلیت‌های مختلفی که نرم‌افزار سایت‌اسپیس مانند پیش‌پردازش، نمونه‌گیری، نمایش شبکه‌ای، امکان اجرای انواع تحلیل‌های هم‌استنادی و هم‌نویسندگی، سنجش‌های تشابه متنوع، امکانات واژگانی، قابلیت‌های تحلیل زمانی، و جغرافیایی دارد (کوبو و هررا^۲، ۲۰۱۱)، نرم‌افزار مذکور به عنوان ابزار اصلی این پژوهش انتخاب شد. این نرم‌افزار برای ترسیم نقشه‌های علمی در حوزه‌های موضوعی گوناگون مورد استفاده قرار گرفته است، از آن جمله می‌توان به مصورسازی پژوهش‌های نانو فناوری (حسن‌زاده و خدادوست، ۱۳۹۱)، ترمودینامیک (زوارقی، ۱۳۹۳)، علوم گیاهی (زوارقی، ۱۳۹۶)، علم اطلاعات (حیدری، زوارقی، مختارپور، و خاصه، ۱۳۹۶)، سلول‌های بنیادی (قاسمی آقبلاغی، آزاده، و شیخ‌شعاعی، ۱۳۹۷)، شکاف دیجیتال (ژو، یانگ، و فانگ^۳، ۲۰۱۵)، ضد سرطان (زی^۴، ۲۰۱۵)، فناوری‌کاوی (مدانی^۵، ۲۰۱۵)، پزشکی دیجیتال (فانگ^۶، ۲۰۱۵)، سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری بالینی (فاروک، خان، نیازی، و لسللی^۷، ۲۰۱۷) و توسعه پایدار (اولاوومی و چان^۸، ۲۰۱۸) اشاره کرد.

۱ اگر دو آیم برای مثال مقالات، نویسندگان، یا مجلات در یک اثر سوم به طور همزمان مورد استناد قرار می‌گیرند، آن دو آیم هم‌استنادند (Small 1973). بر این اساس، هم‌استنادی به سه نوع هم‌استنادی مقاله، نویسنده و مجله تقسیم می‌شود که در این پژوهش هم‌استنادی مقاله و هم‌استنادی نویسنده مد نظر است.

² Cobo & Herrera

³ Zhu, Yang, & Feng

⁴ Xie

⁵ Madani

⁶ Fang

⁷ Farooq, Khan, Niazi, Leslie, & Hussain

⁸ Olawumi & Chan

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنفرانس دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

مشخصات کتابشناختی ۳۶۸۸۷ رکورد بازیابی شده به صورت بسته‌های ۵۰۰ تایی در فرمت متن ساده ذخیره گردید و سپس همه آنها به طور یکجا در نرم‌افزار بارگذاری شدند. از آنجایی که یک بازه زمانی ۵ ساله در این پژوهش مطالعه می‌شود، از قاچ‌بندی زمانی استفاده شد و بازه‌های زمانی یکساله برای همه تحلیل‌ها به کار گرفته شد. البته نقشه‌های ترسیم‌شده به گونه‌ای هستند که کل دوره ۵ ساله را در یک قاب و به صورت شبکه ادغام‌شده نمایش می‌دهند، به طوری که پیوندهای هر دوره با رنگ خاصی مشخص می‌شود. همچنین برای گویا بودن نقشه‌ها، ۵۰ مقاله برتر هر دوره زمانی برای تحلیل‌ها و مصورسازی مورد استفاده قرار گرفت. اساس مصورسازی در نرم‌افزار سایت‌اسپیس بر تحلیل شبکه‌های اجتماعی شامل شبکه‌های اجتماعی نویسندگان، مقالات، مجلات، موسسات و دانشگاه‌ها، و کشورها استوار است، بنابراین در هر نوع تحلیل شبکه و مصورسازی با استفاده از این نرم‌افزار، سنجه‌های مختلف ساختاری، زمانی، و شبکه‌ای برای آن محاسبه خواهند شد که در تفسیر شبکه سودمند هستند. در این قسمت از پژوهش شاخص‌هایی از قبیل تفکیک‌پذیری شبکه^۱ و سنجه سیلهوت^۲ (ساختاری)، شکوفایی^۳ و مرکزیت بینابینی^۴ (شبکه‌ای) بیان می‌شود که در پژوهش حاضر مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

سنجه سیلهوت: این سنجه که توسط روسو^۵ (۱۹۸۷) مطرح شده، برای تخمین عدم قطعیتی که به تعیین ماهیت خوشه مربوط است، مفید می‌باشد. مقدار سنجه سیلهوت بین ۱ و -۱ متغیر است. خوشه‌ای که سنجه سیلهوت آن برابر با یک است، از سایر خوشه‌ها کاملاً مجزا است (چن و اییکوه-سن‌جوان، ۲۰۱۰). خوشه‌هایی که شاخص سیلهوت بیشتری دارند، از اعضای همگن تری برخوردار هستند و اعضای آن با سایر خوشه‌ها شباهت کمتری دارند. اگر شاخص سیلهوت خوشه‌ای کمتر از ۰/۶ باشد، با قطعیت کمتری می‌توان در مورد مجزا بودن آن خوشه اظهار نظر کرد (زوارقی، ۱۳۹۱).

شکوفایی: این شاخص نرخ تغییر را اندازه‌گیری می‌کند و بر مبنای الگوریتم کلینبرگ^۶ (۲۰۰۲) تدوین شده است. شکوفایی یک موجودیت در یک بازه زمانی، دوره‌ای را نشان می‌دهد که تغییری ناگهانی در فراوانی رخداد آن موجودیت صورت می‌گیرد. نرم‌افزار سایت‌اسپیس همزمان از شکوفایی استنادی و شکوفایی رخدادی پشتیبانی می‌کند (چن، ۲۰۱۶). گره‌های شکوفا با حلقه‌ای قرمز رنگ در دور گره مشخص می‌شوند.

مرکزیت بینابینی: این شاخص بر مبنای اثر فریمن^۷ (۱۹۷۷) تهیه شده است و به درجه‌ای اشاره دارد که یک گره در کوتاه‌ترین مسیر بین سایر گره‌ها قرار گرفته و در نتیجه از پتانسیل کنترل ارتباطات برخوردار است. امتیازهای مرکزیت در سایت‌اسپیس بین صفر و یک نرمال‌سازی می‌شوند و یک گره با

¹ modularity

² silhouette

³ Burstness

⁴ Betweenness centrality

⁵ Rousseeuw

⁶ Kleinberg

⁷ Freeman

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنگره دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

امتیاز مرکزیت بینابینی بالا (معمولاً بیشتر از ۰/۱)، گرهی است که دو یا چند گروه بزرگ از گره‌ها را در شبکه به هم متصل می‌کند، چنین گره‌هایی با رنگ ارغوانی در شبکه نشان داده می‌شود (چن، ۲۰۱۴). گره‌های با مرکزیت بینابینی بالا، به شکل‌گیری خوشه‌های جدا از هم، به شناسایی آثار یا نویسندگان محوری و برجسته در طول زمان کمک می‌کند.

یافته‌ها

یافته‌ها در جدول ۱ پرکارترین نویسندگان، موسسه‌ها، مجله‌ها و کشورهای مشارکت‌کننده در انتشار مقالات حوزه روانشناسی بالینی را در طی سال‌های ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ نشان می‌دهد. اعداد داخل پرانتز فراوانی هر آیت‌م را نشان می‌دهد.

جدول ۱. پرکارترین نویسندگان، موسسات، مجلات و کشورها در انتشار مقالات حوزه روانشناسی بالینی در بازه ۲۰۱۴-۲۰۱۸

کشورها	مجلات	موسسات و دانشگاه‌ها	نویسندگان
Usa (۲۱۱۹۶)	Addictive Behaviors (۱۵۴۱)	University of California System (۱۹۷۸)	MJ Zvolensky (۱۱۲)
England (۳۹۴۴)	Psychological Medicine (۱۱۷۱)	University of London (۱۴۰۰)	NB Schmidt (۹۳)
Canada (۲۹۷۶)	Journal of Health Psychology (۸۹۰)	State University System of Florida (۱۲۷۱)	RD Crosby (۸۰)
Australia (۲۷۷۷)	Archives of Sexual Behavior (۸۶۳)	Pennsylvania Commonwealth System of Higher Education Pcshe (۱۱۹۸)	G Andersson (۷۳)
Netherlands (۱۸۶۴)	Journal of Clinical Psychiatry (۸۳۱)	Harvard University (۱۱۱۹)	KS Kendler (۷۱)
Germany (۱۷۷۷)	International Psychogeriatrics (۷۷۲)	Va Boston Healthcare System (۹۹۹)	D Le Grange (۶۴)
Spain (۱۰۰۳)	Health Psychology (۷۲۳)	University of Texas System (۹۱۸)	TE Joiner (۵۶)
Italy (۹۷۸)	Psychological Assessment (۷۳۰)	Kings College London (۷۸۶)	SA Wonderlich (۵۶)
Peoples R China (۸۲۶)	Journal of Substance Abuse Treatment (۶۷۲)	University of North Carolina (۷۸۳)	C Andrade (۵۵)
Israel (۷۴۸)	International Journal of Eating Disorders (۶۶۷)	Columbia University (۶۸۶)	CM Bulik (۵۵)

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

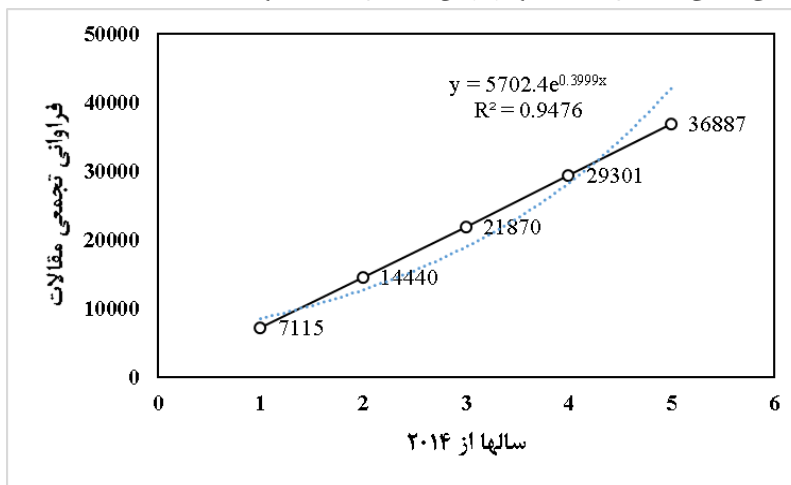
ویژه‌نامه اولین کنگره دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

همان طور که داده‌های جدول ۱ نشان می‌دهد Crosby و NB Schmidt، MJ Zvolensky همان طور که داده‌های جدول ۱ نشان می‌دهد RD به ترتیب با انتشار ۱۱۲، ۹۳، و ۸۰ مقاله پرکارترین نویسندگان در حوزه روانشناسی بالینی در طی دوره مورد بررسی به شمار می‌روند. همچنین دانشگاه‌های کالیفرنیا سیستم، لندن، و ایالتی فلوریدا به ترتیب با انتشار ۱۹۷۸، ۱۴۰۰، و ۱۲۷۱ مقاله در بازه زمانی ۲۰۱۴-۲۰۱۸، بیشترین مقالات حوزه روانشناسی بالینی را منتشر کرده‌اند. سه مجله *Addictive Behaviors*، *Psychological Medicine*، و *Journal of Health Psychology* به ترتیب با انتشار ۱۵۴۱، ۱۱۷۱، و ۸۹۰ مقاله، بیشترین تعداد مقالات را در حوزه روانشناسی بالینی در طی ۵ سال ۲۰۱۴-۲۰۱۸ منتشر کرده‌اند. کشورهای ایالات متحده، انگلستان، و کانادا به ترتیب با انتشار ۲۱۱۹۶، ۳۹۴۴، و ۲۹۷۶ مقاله، پرکارترین کشورها از نظر انتشار مقالات حوزه مذکور در ۵ سال مورد بررسی هستند. یافته‌ها نشان داد پژوهشگران کشور ایران با انتشار ۱۷۹ مقاله در حوزه روانشناسی بالینی، رتبه ۳۱ را در بین سایر کشورها به خود اختصاص داده‌اند.

نمودار ۱ فراوانی تجمعی روند انتشار مقالات حوزه روانشناسی بالینی در بازه زمانی ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ را نشان می‌دهد. همان طور که از نمودار ۱ قابل مشاهده است تعداد مقالات این حوزه در فاصله سال‌های مورد مطالعه به طور پیوسته افزایش پیدا کرده است. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد همبستگی معنی‌داری بین فراوانی تجمعی سالانه برون‌دادهای علمی (Cna) حوزه روانشناسی بالینی و سال‌های (Y) بین ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸ وجود دارد (نمودار ۱). در بازه زمانی مورد بررسی، پیشرفت تجمعی به وسیله یک معادله به شکل رگرسیون نمایی (معادله ۱) نشان داده می‌شود:

$$Cna = 5702.4e^{0.3999x} \quad \text{معادله ۱}$$

با استفاده از معادله ۱ می‌توان پیش‌بینی نمود که تعداد انتشارات علمی در حوزه روانشناسی بالینی با سرعت زیادی در آینده افزایش خواهد یافت. حتی می‌توان برآورد کرد که فراوانی تجمعی انتشارات علمی در حوزه روانشناسی بالینی در سال ۲۰۲۰ دو برابر آن در سال ۲۰۱۸ خواهد شد.

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنگره دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

نمودار ۱. فراوانی تجمعی روند انتشار مقالات حوزه روانشناسی بالینی در وبگاه علوم در بازه زمانی ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸

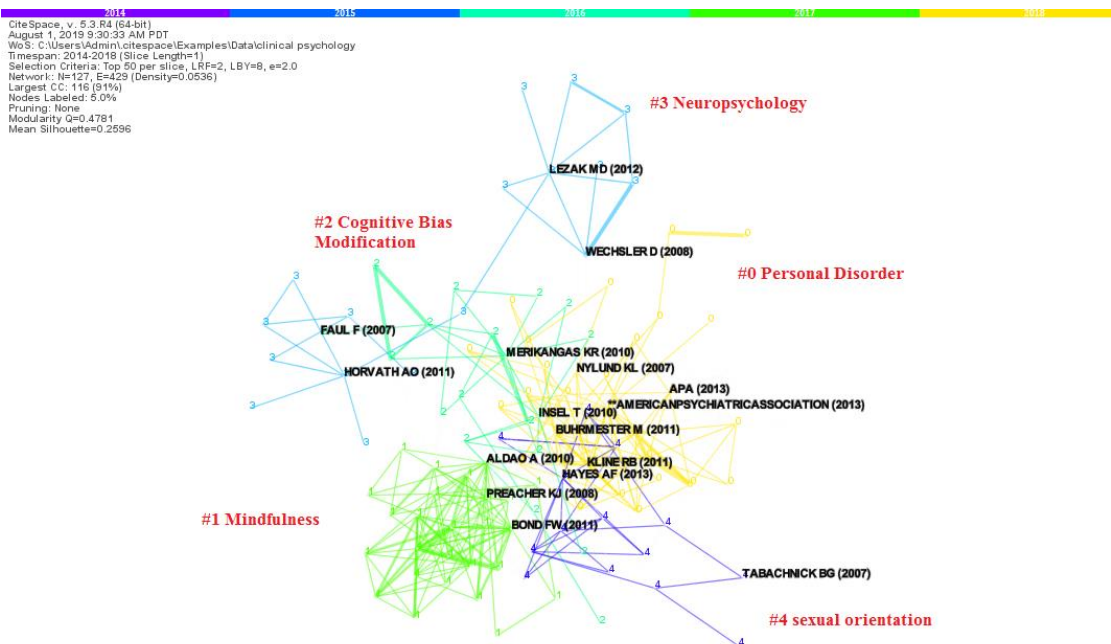
موضوعات پژوهشی عمده در حوزه روانشناسی بالینی

برای شناسایی موضوعات پژوهشی عمده در حوزه روانشناسی بالینی از هم‌استنادی مقالات استفاده شد. بدین ترتیب که بازه زمانی ۵ ساله (۲۰۱۴-۲۰۱۸) به ۵ دوره زمانی یکساله تقسیم می‌شود، سپس ۵۰ اثر پرستناد هر دوره انتخاب و هم‌استنادی میان آنها محاسبه می‌شود. نقشه نهایی حاصل ادغام شبکه‌های ۵ دوره یکساله توسط نرم‌افزار است به طوری که هر دوره با یک رنگ خاص مشخص می‌شود. جهت شناسایی موضوعات عمده پژوهشی در حوزه روانشناسی بالینی، در شبکه هم‌استنادی مقالات یک تحلیل خوشه‌ای انجام شد. تحلیل خوشه‌ای یک فن داده‌کاوی است که برای شناسایی و تحلیل بافتار برجسته و روابط درونی حوزه‌ها استفاده می‌شود. در پژوهش حاضر از الگوریتم نمایه‌سازی معنایی پنهان^۱ برای خوشه‌بندی و نام‌گذاری خوشه‌ها در بستر نرم‌افزار سایت‌اسپیس استفاده گردید. تحلیل خوشه‌ای صورت‌گرفته بر روی شبکه هم‌استنادی مقالات به شناسایی ۱۷ خوشه مجزا منجر شد که ۵ مورد از آنها، بزرگتر از بقیه بوده و از اعضای بیشتری برخوردار بودند، بنابراین می‌توان آنها را به عنوان موضوعات عمده پژوهشی حوزه روانشناسی بالینی قلمداد کرد. شکل ۳ نمای خوشه‌ای شبکه هم‌استنادی مقالات حوزه روانشناسی بالینی را در بازه زمانی ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ نشان می‌دهد. در این شکل، هر خوشه با یک رنگ خاص متمایز شده است و هر گره با شماره خوشه‌ای که بدان تعلق دارد مشخص می‌شود. برچسب خوشه‌ها از صفر شروع می‌شود که اتفاقاً بزرگترین خوشه نیز به شمار می‌رود، خوشه بزرگ بعدی، خوشه شماره یک است و الی آخر.

^۱ Latent Semantic Indexing

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنگره دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

شکل ۱. نمای خوشه‌ای شبکه هم‌استنادی مقالات حوزه روانشناسی بالینی در بازه زمانی ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸

خوشه صفر، از ۳۳ گره (مقاله) تشکیل شده است. متوسط سال انتشار آثار این خوشه ۲۰۱۱ است. میانگین سیلپهوت خوشه برابر با ۰/۵۹۵ است که حاکی از همگنی نسبتاً مناسب مقالات خوشه است. برچسب عمومی این خوشه Personality Disorder است. مقاله انجمن روانپزشکی آمریکا^۱ (۲۰۱۳) با ۳۶۸۹ استناد و با شاخص مرکزیت ۰/۵۳ پر استنادترین و مرکزی‌ترین مقاله خوشه؛ و مقاله نایلوند، اسپاراهوف و موتن^۲ (۲۰۰۷) با شاخص شکوفایی ۳۱/۳۳ شکوفاترین مقاله این خوشه محسوب می‌شوند. خوشه یک، از ۲۶ گره (مقاله) تشکیل شده است. متوسط سال انتشار آثار این خوشه ۲۰۰۸ است. میانگین سیلپهوت خوشه برابر با ۰/۷۵۴ است که حاکی از همگنی بالای مقالات خوشه است. برچسب عمومی این خوشه Mindfulness است. مقاله پریچر و هیس^۳ (۲۰۰۸) با ۴۳۹ استناد و شاخص شکوفایی ۶۰/۲۲ شکوفاترین مقاله خوشه، و مقاله آلدائو، نولن-هوکسما، و شووایزر^۴ (۲۰۱۰) با شاخص مرکزیت ۰/۲۳ مرکزی‌ترین مقاله خوشه یک محسوب می‌شوند.

¹ American Psychiatric Association

² Nylund, Asparouhov, & Muthén

³ Preacher & Hayes

⁴ Aldao, Nolen-Hoeksema, & Schweizer

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنفرانس دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

خوشهٔ دو، با حضور ۱۹ گره (مقاله) شکل گرفته است. متوسط سال انتشار آثار این خوشه ۲۰۱۰ است. میانگین سیلپهوت خوشه برابر با ۰/۶۱۴ است که حاکی از همگنی خوب مقالات خوشه است. برچسب عمومی این خوشه Cognitive Bias Modification است. مقالهٔ اینسل و همکاران^۱ (۲۰۱۰) با ۲۰۸ استناد، مقالهٔ فاول، ایرفلدر، لنگ و بوچنر^۲ (۲۰۰۷) با شاخص شکوفایی ۳۷/۷۹، و مقالهٔ مرکانگس و همکاران (۲۰۱۰) با شاخص مرکزیت ۰/۱۱ به ترتیب پراستنادترین، شکوفاترین و مرکزی‌ترین مقالهٔ خوشه دو محسوب می‌شوند.

خوشهٔ سه، از ۱۷ گره (مقاله) تشکیل شده است. متوسط سال انتشار آثار این خوشه ۲۰۱۱ است. میانگین سیلپهوت شبکه برابر با ۰/۸۶۶ است که حاکی از همگنی بالای مقالات خوشه است. برچسب عمومی این خوشه Neuropsychology است. مقالهٔ هوروث، دل ری، فلوکیجر و سیموندز^۳ (۲۰۱۱) با ۲۰۴ استناد پراستنادترین، و مقالهٔ وکسلر^۴ (۲۰۰۸) با ۲۵/۴ و شاخص مرکزیت ۰/۱۵ شکوفاترین و مرکزی‌ترین مقالهٔ خوشه محسوب می‌شوند.

خوشهٔ چهار، با حضور ۱۴ گره (مقاله) شکل گرفته است. متوسط سال انتشار آثار این خوشه ۲۰۱۰ است. میانگین سیلپهوت شبکه برابر با ۰/۶۳۵ است که حاکی از همگنی مناسب مقالات خوشه است. برچسب عمومی این خوشه Sexual Orientation است. مقالهٔ هیس (۲۰۱۳) با ۸۳۰ استناد و شاخص مرکزیت ۰/۱۱ پراستنادترین و مرکزی‌ترین مقالهٔ خوشه، و مقالهٔ تباکنیک، فیدل، و اولمان^۵ (۲۰۰۷) با شاخص شکوفایی ۸۱/۲۵ شکوفاترین مقالهٔ خوشه محسوب می‌شود.

جبهه‌های پژوهشی حوزه روانشناسی بالینی

برای شناسایی جبهه‌های پژوهشی از تحلیل هم‌رخدادی کلیدواژه‌هایی استفاده می‌شود که یا توسط نویسندگان مقالات برای توصیف محتوای مقالات به کار گرفته شده‌اند و یا توسط وبگاه علوم به مقالات تخصیص یافته است. نرم‌افزار سایت‌اسپیس این قابلیت را دارد که کلیدواژه‌های مشابه را ادغام کند. در جدول ۲، پنج کلیدواژهٔ پرتکرار، شکوفا، و مرکزی در شبکهٔ هم‌رخدادی کلیدواژه‌های مقالات روانشناسی بالینی در بازهٔ زمانی ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ آمده است.

¹ Insel et al.

² Faul, Erdfelder, Lang, & Buchner

³ Horvath, Del Re, Flückiger, & Symonds

⁴ Wechsler

⁵ Tabachnick, Fidell, & Ullman

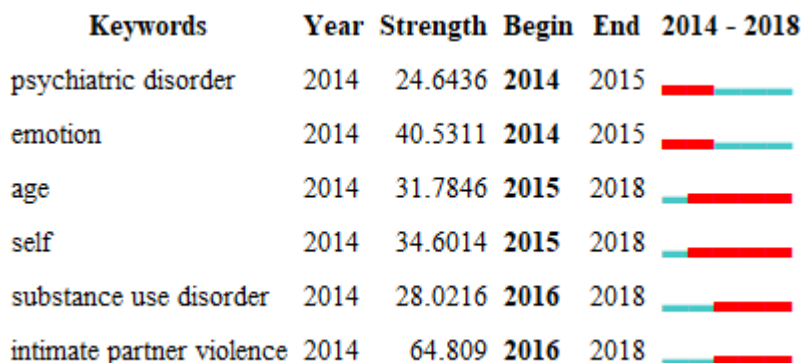
فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنگره دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

جدول ۲. کلیدواژه‌های پرتکرار، شکوفا، و مرکزی در شبکه هم‌رخدادی کلیدواژه‌های مقالات روانشناسی بالینی (۲۰۱۴-۲۰۱۸)

کلیدواژه‌های مرکزی		کلیدواژه‌های شکوفا		کلیدواژه‌های پرتکرار	
شاخص	کلیدواژه	شاخص	کلیدواژه	فراوانی	کلیدواژه
۰/۵۸	depression	۶۴/۸۱	intimate partner violence	۵۱۹۹	depression
۰/۲۳	prevalence	۴۰/۵۳	Emotion	۳۰۸۳	adolescent
۰/۲۱	adolescent	۳۴/۶۰	Self	۲۷۹۶	children
۰/۲۰	children	۳۱/۷۸	Age	۲۶۷۶	behavior
۰/۱۵	behavior	۲۸/۰۲	substance use disorder	۲۶۵۴	disorder

همان‌طور که از داده‌های جدول ۲ پیداست، کلیدواژه depression با فراوانی کاربرد ۵۱۹۹ و با شاخص مرکزیت ۰/۵۸ پرتکرارترین و مرکزی‌ترین کلیدواژه حوزه روانشناسی بالینی در بازه زمانی ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ بوده است. کلیدواژه‌هایی که دارای مرکزیت بالایی هستند، به‌طور چشمگیری گسترش حوزه روانشناسی بالینی را تحت تأثیر قرار داده و به پیوند چندین موضوع پژوهشی کمک کرده‌اند. همچنین، کلیدواژه intimate partner violence با شاخص شکوفایی ۶۴/۸۱ شکوفاترین کلیدواژه این حوزه در بازه زمانی مورد مطالعه به‌شمار می‌رود، به عبارتی دیگر، در مقطعی از زمان استفاده از کلیدواژه intimate partner violence در مقالات حوزه روانشناسی بالینی به‌طور چشمگیری افزایش یافته است. برای به دست آوردن دیدی عمیق‌تر نسبت به جبهه‌های پژوهشی، بر روی داده‌های شاخص شکوفایی تحلیل بیشتری صورت گرفت. شکل ۲ کلیدواژه‌های شکوفا و بازه زمانی شکوفایی آنها را نشان می‌دهد.

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنگره دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

شکل ۲. کلیدواژه‌های شکوفای حوزه روانشناسی بالینی در بازه زمانی ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸

همان طور که در شکل ۲ قابل مشاهده است، کلیدواژه‌های intimate partner violence، emotion و self به ترتیب با شدت ۶۴/۸۰، ۴۰/۵۳ و ۳۴/۶۰ از بیشترین میزان شکوفایی در میان سایر کلیدواژه‌ها برخوردار هستند. از نظر طول و مقطع زمان شکوفایی کلیدواژه‌های age و self در بازه زمانی ۲۰۱۵ الی ۲۰۱۸ رواج داشتند. این کلیدواژه‌ها در طی سالیان اخیر و به مدت بیشتری در میان پژوهشگران روانشناسی بالینی رواج داشته‌اند. همچنین کلیدواژه‌های intimate partner violence و substance use disorder در فاصله سال‌های ۲۰۱۶ الی ۲۰۱۸ بیشتر رایج بوده‌اند، بنابراین از این کلیدواژه‌ها می‌توان به عنوان جبهه‌های پژوهشی روانشناسی بالینی یاد کرد. کلیدواژه‌های psychiatric disorder و emotion در بازه زمانی قدیمی‌تر (۲۰۱۴ الی ۲۰۱۵) بیشتر مورد توجه پژوهشگران بوده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر، به مصورسازی ۳۶۸۸۷ رکورد کتابشناختی حوزه روانشناسی بالینی در وبگاه علوم با استفاده از فنون تحلیل هم‌استنادی مقالات و هم‌رخدادی کلیدواژه‌ها می‌پردازد. تحلیل انتشارات حوزه نشان می‌دهد در فاصله سال‌های ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ یک افزایش پیوسته در تعداد انتشارات این حوزه دیده می‌شود. در صورت طی روند فعلی می‌توان برآورد کرد که فراوانی تجمعی انتشارات علمی در حوزه روانشناسی بالینی در سال ۲۰۲۰ دو برابر آن در سال ۲۰۱۸ خواهد شد. براساس یافته‌های پژوهش MJ Zvolensky ، NB Schmidt، و RD Crosby به عنون پرکارترین نویسندگان حوزه روانشناسی بالینی در طی دوره مورد بررسی شناسایی شدند. MJ Zvolensky استاد برجسته دانشگاه هیوستون است که در حوزه‌های استفاده از مواد، اضطراب/استرس و نابرابری سلامت فعالیت می‌کند. نویسنده پرکار دوم NB Schmidt است که وی از سال ۲۰۰۴ استاد پژوهشی برجسته دانشگاه فلوریدا می‌باشد. تمرکز پژوهشی وی بر روی سه حوزه درهم تنیده پیشگیری و درمان آسیب‌های ناشی از اضطراب، بررسی پارامترهای موثر بر رفتارهای زیست-رفتار ایجاد کننده و پایدار کننده پاتولوژی اضطراب، و رابطه بین آسیب شناسی اضطراب و سلامت جسمی بوده است. نویسنده پرکار سوم RD Crosby است وی مدیر آمارهای زیست پزشکی در پژوهشکده علوم اعصاب و روان، و استاد گروه روانپزشکی و علوم رفتاری در دانشکده پزشکی و علوم بهداشتی دانشگاه داکوتای شمالی است و در موسسه پژوهشی مغز و اعصاب^۱ فعالیت می‌کند و حوزه اصلی پژوهشی وی مطالعه اختلالات خوردن و چاقی است. در بین دانشگاه‌های مشارکت کننده در انتشار مدارک حوزه روان‌شناسی بالینی سه دانشگاه کالیفرنیا سیستم، لندن، و ایالتی فلوریدا در بازه زمانی ۵ سال ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۸ حایز اهمیت بوده است و این سه دانشگاه بیشترین مقالات حوزه را منتشر کرده‌اند. از بین مجلات فعال در انتشار مدارک حوزه روان‌شناسی بالینی، سه مجله Addictive Behaviors،

^۱ Neuropsychiatric Research Institute

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنگره دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

Psychological Medicine و Journal of Health Psychology دارای بیشترین تعداد مقالات منتشره در حوزه روانشناسی بالینی در طی ۵ سال (۲۰۱۴-۲۰۱۸) بوده‌اند. این مجلات به ترتیب توسط انتشارات الزویر، کمبریج و سیج منتشر می‌شوند و از نظر رتبه‌بندی مجلات در پایگاه گزارش استنادی مجلات^۱ متعلق به شرکت کلاریویت آنالیتیکز^۲ به ترتیب رتبه‌های Q1، Q1، و Q2 را به خود اختصاص داده‌اند. در نتیجه این مجلات با اینکه در انتشار تعداد زیاد مقالات مشارکت داشته‌اند، از نظر کیفیت نیز در وضعیت بهتری قرار دارند و پژوهشگران حوزه روان‌شناسی بالینی می‌توانند برای انتشار سایر آثار خود از این مجلات بهره‌مند شوند. در بین کشورهای مشارکت‌کننده در تولید علم روانشناسی ایالات متحده، انگلستان، و کانادا، کشورهای پیشرو از نظر انتشار مقالات حوزه مذکور در طی ۵ سال (۲۰۱۴-۲۰۱۸) هستند. یافته‌ها نشان داد پژوهشگران کشور ایران با انتشار ۱۷۹ مقاله در حوزه روانشناسی بالینی، رتبه ۳۱ را در بین سایر کشورها به خود اختصاص داده‌اند که این نتایج نشان می‌دهد رتبه پژوهشگران ایرانی اندکی پایین‌تر از رتبه علمی ایران در کل علوم در وبگاه علوم است. به نظر می‌رسد پیروی از الگوی نشر ملی در حوزه روانشناسی بالینی هم غالب بوده است و عمده پژوهشگران این حوزه آثارشان را در مجلات داخلی منتشر می‌نمایند و این موضوع انتشار مقاله در مجلات با کیفیت خارجی را تحت تاثیر قرار داده است. موضوعات عمده پژوهشی روانشناسی بالینی در فاصله سال‌های (۲۰۱۴-۲۰۱۸) شامل Personality Disorder، Mindfulness، Cognitive Bias Modification، Neuropsychology و Sexual Orientation بوده است. همچنین کلیدواژه‌های emotion intimate partner violence و self بیشترین میزان شکوفایی در میان سایر کلیدواژه‌ها برخوردار بودند و به عبارتی در مقطع زمانی مذکور توانسته‌اند توجه جامعه پژوهشی را بیشتر به خود جلب نمایند.

منابع

- اسماعیلی، معصومه امین و سردارپور گودرزی، شاهرخ. (۱۳۸۸). تحلیل کتاب سنجی پژوهش در زمینه اختلال‌های خلقی در ایران. *روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار)*، ۱۵(۲)، ۱۵۹-۱۶۷.
- حسن زاده، محمد؛ خدادوست، رضا؛ و زندیان، فاطمه. (۱۳۹۱). بررسی شاخص‌های هم‌تألفی، مرکزیت بینیت، و چاله‌های ساختاری پژوهشگران نانوفناوری ایران نمایه‌شده در نمایه استنادی علوم (۱۹۹۱ تا ۲۰۱۱). *پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات*، ۲۸(۱)، ۲۲۳-۲۴۹.
- حسینی‌نسب، سیدحسین. (۱۳۹۴). مطالعه ساختار موضوعی مدارک مرتبط با حوزه درمان افسردگی در سامانه پابمد (pubmed). *پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه یزد، یزد، ایران.*
- حیدری، غلامرضا؛ زوارقی، رسول؛ مختارپور، رضا؛ و خاصه، علی اکبر (۱۳۹۷). ساختار فکری علم اطلاعات و دانش‌شناسی: از نظر دیداری‌سازی حوزه دانش. *فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۳(۲۹)، ۳۹-۶۰.
- رحیمی موقر، آفرین؛ نجاتی صفا، علی اکبر؛ محمدی، محمدرضا و سهیمی ایزدیان، الهه. (۱۳۸۳). پژوهش کتاب سنجی نشریات

¹ Journal Citation Report

² Clarivate Analytics

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنگره دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

- علمی بهداشت روان ایران، مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار)، ۱۰(۱-۲)، ۲۸-۳۶.
زوارقی، رسول (۱۳۹۱). ترسیم و تفسیر ساختار فکری در علوم جمهوری اسلامی ایران (۱۹۹۰-۲۰۰۹). بررسی انتقادی. پایان‌نامه دکتری، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اطلاعات و دانش‌شناسی.
زوارقی، رسول (۱۳۹۶). تبیین ساختار فکری حوزه موضوعی علوم گیاهی بر اساس برودادهای علمی ایرانیان در مجلات نمایه شده در پایگاه آی.اس.آی. **مطالعات کتابداری و علم اطلاعات**، ۳۴(۲۱): ۲۱-۴۸. doi: 10.22055/slis.2018.11632
زوارقی، رسول؛ و فدایی، غلامرضا (۱۳۹۳). نگاشت ساختار فکری حوزه موضوعی ترمودینامیک بر اساس برودادهای علمی ایرانیان در مجلات نمایه‌شده در وبگاه علوم مؤسسه تامسون رويترز. **تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی**، ۴۸(۱): ۳۸-۱. doi: 10.22059/jlib.2014.52699
شریفی، ونادا؛ رحیمی موقر، آفرین؛ محمدی، محمدرضا؛ رادگودرزی، رضا؛ سهیمی ایزدیان، الهه؛ فرهودیان علی؛ منصوری، نغمه و علی اکبر نجاتی صفا (۱۳۸۲). **تازه‌های علوم شناختی**، ۵(۳): ۱-۱۵.
عباسی، فهیمه؛ اصلانی نیا، وحیده و محمدحسین بیگو (۱۳۹۳). بررسی وضعیت تولیدات علمی حوزه روانشناسی اجتماعی در پایگاه اطلاعاتی وب آو ساینس و ترسیم نقشه تاریخ نگاشتی آن (۱۹۹۰-۲۰۰۹) **دانش‌شناسی**، ۷(۳۴): ۹۹-۱۱۲.
قاسمی آقبلاغی، زهرا؛ آزاده، فریدون؛ و شیخ شماعی، فاطمه (۱۳۹۷). ترسیم نقشه علمی حوزه‌ی سولولهای بنیادی در بازه‌ی زمانی ۳ سال بر اساس مدارک نمایه شده در نمایه استنادی وبگاه علوم در کشورهای منتخب: (تحلیل همابندی واژگان). **پیاورد سلامت**، ۱۲(۲)، ۱۳۸-۱۴۹.
مرادی مقدم، حسین؛ و خادمی، روح اله (۱۳۹۷). بررسی مقایسه‌ی ای مجله روانشناسی بالینی دانشگاه سمنان بر مبنای شاخص‌های علم سنجی طی سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۷. **فصلنامه روانشناسی بالینی**، ۴(۴۰): ۹۳-۱۰۰.
معرفت، رحمان، مکوند حسینی، شاهرخ، عبدالمجید، امیرحسین و سلیمی، صغری (۱۳۹۱). وضعیت همکاری گروهی نویسندگان مقاله‌های تالیفی مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران طی سال‌های ۸۹-۱۳۸۱. **روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران**، ۱۸(۴): ۲۹۳-۲۹۸.
مکی‌زاده، فاطمه؛ حاضری، افسانه؛ حسینی‌نسب، سیدحسین و سهیلی، فرامرز (۱۳۹۵). تحلیل موضوعی و ترسیم نقشه علمی مقالات مرتبط با حوزه درمان افسردگی در پاب‌مد. **فصلنامه مدیریت سلامت**، ۱۹(۶۵): ۵۱-۶۳.

- Abrahams, B. S., & Geschwind, D. H. (2008). Advances in autism genetics: on the threshold of a new neurobiology. *Nature reviews genetics*, 9(5), 341.
Aldao, A., Nolen-Hoeksema, S., & Schweizer, S. (2010). Emotion-regulation strategies across psychopathology: A meta-analytic review. *Clinical psychology review*, 30(2), 217-237.
American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5®)*. American Psychiatric Pub.
American Psychological Association. (2012a). About clinical psychology. Retrieved from <http://www.apa.org/divisions/div12/aboutcp.html>
Benjamin, L. T., Jr. (1996). Introduction: Lightner Witmer's legacy to American psychology. *American Psychologist*, 51, 235-236.
Benjamin, L. T., Jr. (2005). A history of clinical psychology as a profession in America (and a glimpse at its future). *Annual Review of Clinical Psychology*, 1, 1-30.
Chen, C. (2016). *CiteSpace: a practical guide for mapping scientific literature*. Nova Science Publishers, Incorporated.

- Chen, C., 2014. The CiteSpace Manual, *College of Computing and Informatics. Drexel University*.
- Chen, C., Chen, Y., Horowitz, M., Hou, H., Liu, Z., & Pellegrino, D. (2009a). Towards an explanatory and computational theory of scientific discovery. *Journal of Informetrics*, 3(3), 191–209.
- Chen, C., & Ibekwe-sanjuan, F. (2010). The Structure and Dynamics of Co-citation Clusters: A Multiple-Perspective Co-citation Analysis. *Journal of the American Society for Information Science*, 61(7), 1386–1409. doi:10.1002/asi
- Cobo, M. J., & Herrera, F. (2011). Science Mapping Software Tools: Review, Analysis, and Cooperative Study among Tools. *Journal of the American Society for Information Science*, 62(7), 1382–1402. doi:10.1002/asi
- Fang, Y. (2015). Visualizing the structure and the evolving of digital medicine: a scientometrics review. *Scientometrics*, 105(1), 5-21.
- Farooq, K., Khan, B. S., Niazi, M. A., Leslie, S. J., & Hussain, A. (2017). Clinical Decision Support Systems: A Visual Survey. *arXiv preprint arXiv:1708.09734*.
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A. G., & Buchner, A. (2007). G* Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior research methods*, 39(2), 175-191.
- Freeman, L.C., 1977. A Set of Measures of Centrality Based on Betweenness. *Sociometry* 40, 35–41. <https://doi.org/10.2307/3033543>
- Guilera, G., Barrios, M., & Gómez-Benito, J. (2013). Meta-analysis in psychology: a bibliometric study. *Scientometrics*, 94(3), 943-954.
- Gutman, S. A., & Brown, T. (2018). A bibliometric analysis of the quantitative mental health literature in occupational therapy. *Occupational Therapy in Mental Health*, 34(4), 305-346.
- Hayes, A. F. (2013). *Methodology in the social sciences. Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. New York, NY, US: Guilford Press.
- Horvath, A. O., Del Re, A. C., Flückiger, C., & Symonds, D. (2011). Alliance in individual psychotherapy. *Psychotherapy*, 48(1), 9.
- Insel, T., Cuthbert, B., Garvey, M., Heinssen, R., Pine, D. S., Quinn, K., ... & Wang, P. (2010). Research domain criteria (RDoC): toward a new classification framework for research on mental disorders. *AMERICAN JOURNAL OF PSYCHIATRY*, 167(7), 748-751.
- Jon Kleinberg. 2002. Bursty and hierarchical structure in streams. In *Proceedings of the eighth ACM SIGKDD international conference on Knowledge discovery and data mining (KDD '02)*. ACM, New York, NY, USA, 91-101. DOI=<http://dx.doi.org/10.1145/775047.775061>
- Khademi, R., & Najafi, M. (2018). Tracing the historical roots of positive psychology by reference publication year spectroscopy (RPYS): A scientometrics perspective. *Current Psychology*, 1-7.
- Khosa, M., Bhulani, N., Ali, A. A., Singh, J., Khosa, F., & Nasrullah, M. (2019). Bibliometrics of Fifty Most-Cited Articles on the Mental Health of Immigrants Living in the United States. *Journal of immigrant and minority health*, 21(2), 414-429.
- Lezak, M. D., Howieson, D. B., Bigler, E. D., & Tranel, D. (2012). *Neuropsychological assessment*: OUP USA.
- Madani, F. (2015). ‘Technology Mining’ bibliometrics analysis: applying network analysis and cluster analysis. *Scientometrics*, 105(1), 323-335.

فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی

ویژه‌نامه اولین کنگره دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری دانشگاه تبریز ۱۶ و ۱۷ مهرماه ۱۳۹۸

- Merikangas, K. R., He, J. P., Brody, D., Fisher, P. W., Bourdon, K., & Koretz, D. S. (2010). Prevalence and treatment of mental disorders among US children in the 2001–2004 NHANES. *Pediatrics*, 125(1), 75-81.
- Myers, D. G. (2013). *Psychology* (10th ed.). New York: Worth.
- Navarrete-Cortes, J., Fernández-López, J. A., López-Baena, A., Quevedo-Blasco, R., & Buela-Casal, G. (2010). Global psychology: A bibliometric analysis of Web of Science publications. *Universitas Psychologica*, 9(2), 553-567.
- Nylund, K. L., Asparouhov, T., & Muthén, B. O. (2007). Deciding on the number of classes in latent class analysis and growth mixture modeling: A Monte Carlo simulation study. *Structural equation modeling: A multidisciplinary Journal*, 14(4), 535-569.
- Olawumi, T. O., & Chan, D. W. M. (2018). A Scientometric Review of Global Research on Sustainability and Sustainable Development. *Journal of Cleaner Production*, 183, 231–250. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.02.162>
- Preacher, K. J., & Hayes, A. F. (2008). Asymptotic and resampling strategies for assessing and comparing indirect effects in multiple mediator models. *Behavior research methods*, 40(3), 879-891.
- Qin, Z., Tian, J., & Wu, J. (2017). Bibliometric analysis of publication trends in global acupuncture clinical research protocol. *AME Medical Journal*, 2(10)1-6.
- Shanming, Z., Changhua, N., & Hanrong, W. (2003). A bibliometric analysis of research on the behavior therapy in China and its trend. *Journal of Huazhong University of Science and Technology [Medical Sciences]*, 23(4), 423-426.
- Small, H. (1973). Co-citation in the scientific literature: A new measure of the relationship between two documents. *Journal of the American Society for information Science*, 24(4), 265-269.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2007). *Using multivariate statistics* (Vol. 5). Boston, MA: Pearson.
- Van Raan, A. F., Visser, M. S., Van Leeuwen, T. N., & Van Wijk, E. (2003). Bibliometric analysis of psychotherapy research: performance assessment and position in the journal landscape. *Psychotherapy Research*, 13(4), 511-528.
- VandenBos, G. R. (2007). *APA dictionary of psychology*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Vogl, S., Scherndl, T., & Kühberger, A. (2018). Psychology: a bibliometric analysis of psychological literature in the online media. *Scientometrics*, 115(3), 1253-1269.
- Wechsler, D. (2008). *Wechsler adult intelligence scale—Fourth Edition (WAIS—IV)*. San Antonio, TX: NCS Pearson, 22, 498.
- Xie, P. (2015). Study of international anticancer research trends via co-word and document co-citation visualization analysis. *Scientometrics*, 105(1), 611-622.
- Zhu, S., Yang, H. H., & Feng, L. (2015). Visualizing and Understanding the Digital Divide. In *International Conference on Hybrid Learning and Continuing Education* (pp. 394-403). Springer, Cham.